

Az 5 pengősök száma mindegyik erszényben legyen p , az 1 pengősök száma az egyikben r_1 a másikban r_2 .

Hogy az első erszényhez nyúlunk, annak valószínűsége $\frac{1}{2}$; hogy ebből egy 5 pengőt húzunk ki, annak valószínűsége $\frac{p}{p+r_1}$. Minthogy itt két, egymástól független esemény együttes bekövetkezéséről van szó, ennek valószínűsége: $\frac{1}{2} \cdot \frac{p}{p+r_1}$.

Hogy a második erszényhez nyúlunk és ebből veszünk ki egy 5 pengőt, annak valószínűsége: $\frac{1}{2} \cdot \frac{p}{p+r_2}$.

Mivel vagy az elsőből, vagy a másodikból húzunk ki egy pénzdarabot, annak valószínűsége, hogy 5 pengőt húzunk ki:

$$v = \frac{1}{2} \cdot \frac{p}{p+r_1} + \frac{1}{2} \cdot \frac{p}{p+r_2} = \frac{p}{2} \left(\frac{1}{p+r_1} + \frac{1}{p+r_2} \right) = \frac{p}{2} \cdot \frac{2p+r_1+r_2}{(p+r_1)(p+r_2)}.$$

Ha az összes pénzdarabokat egy erszénybe tesszük, ebben $2p+r_1+r_2$ pénzdarab lesz, köztük $2p$ darab 5 pengős. Hogy ezen erszényből egy 5 pengőt vesszünk ki, annak valószínűsége

$$v' = \frac{2p}{2p+r_1+r_2}.$$

Eszerint azt kell kimutatnunk, hogy $v > v'$, azaz

$$\frac{p}{2} \cdot \frac{2p+r_1+r_2}{(p+r_1)(p+r_2)} > \frac{2p}{2p+r_1+r_2} \quad \text{ill.} \quad (2p+r_1+r_2)^2 > 4(p+r_1)(p+r_2).$$

Ez azonban igaz; mert ha egyszerűség kedvéért

$$p+r_1 = a, \quad p+r_2 = b, \quad \text{akkor} \quad (a+b)^2 > 4ab.$$

Ugyanis

$$(a+b)^2 - 4ab = (a-b)^2 > 0,$$

tekintettel arra, hogy $r_1 \neq r_2$ ill. $a \neq b$.

Gárdos Pál (Bólyai r. VIII. o. Bp. V.)

Jegyzet. 1^0 . Ha $r_1 = r_2$, akkor $a = b$ és $v = v'$.

2^0 . Egyik megoldás szerzője megjegyzi, hogy bárki nyúl az erszénybe, biztosan 5 pengőt húz. Ezzel kapcsolatban kiemeljük, hogy – amennyiben nincs külön megállapítás – feltételezzük, miszerint az 1 ill. 5 pengősök húzása egyenlő valószínűséggel bír; tapogatózás nincs megengedve.